

Αθήνα, 15 Ιανουαρίου 2020

Δίκτυο Καταγραφής Περιστατικών Ρατσιστικής Βίας: η Δικαιοσύνη να υπερασπιστεί το Κράτος Δικαίου στην Ελλάδα

Το Δίκτυο Καταγραφής Περιστατικών Ρατσιστικής Βίας παρακολουθεί με μεγάλο ενδιαφέρον τη δίκη της Χρυσής Αυγής, στην οποία κλήθηκε να καταθέσει εκ μέρους της νομικής ομάδας των Αιγύπτιων Αλιεργατών – περιστατικό το οποίο ήταν ένα εκ των 154 που κατέγραψε το 2012.

Από την ίδρυση του το 2011, το Δίκτυο Καταγραφής Περιστατικών Ρατσιστικής Βίας έκρουσε επανειλημμένα τον κώδωνα του κινδύνου για τη δραματική αύξηση των ρατσιστικών επιθέσεων αλλά και για τον τρόπο με τον οποίο γίνονταν. Σύμφωνα με τις μαρτυρίες των θυμάτων, η πιο συνηθισμένη πρακτική, ιδιαίτερα την περίοδο 2009-2013, ήταν η «περιπολία» από οργανωμένους μαυροφορεμένους πεζούς ή μοτοσικλετιστές, οι οποίοι επιτίθονταν, ως αυτόκλητες ομάδες κρούσης, σε πρόσφυγες και μετανάστες στο δρόμο, σε πλατείες ή σε στάσεις μέσω μαζικής μεταφοράς. Σε αρκετές περιπτώσεις ιδιαίτερα βάνουσων επιθέσεων, τα θύματα αναγνώρισαν ανάμεσα στους δράστες άτομα που συνδέονταν με τη Χρυσή Αυγή και έφεραν τα διακριτικά της. Ελάχιστα από τα περιστατικά αυτά καταγγέλλθηκαν επισήμως στις αστυνομικές αρχές. Τα θύματα μαρτυρούσαν την αδυναμία ή την απροθυμία των διωκτικών αρχών να προβούν σε επαρκή έρευνα και συλλήψεις, ενώ η συντριπτική πλειοψηφία των θυμάτων που στερούνταν νομιμοποιητικών εγγράφων δεν προέβαινε σε καταγγελία στις αρχές λόγω φόβου σύλληψης και απέλασης.

Ως έγκυρος και συνεπής συνομιλητής της Πολιτείας στα ζητήματα καταγραφής και αντιμετώπισης του ρατσιστικού εγκλήματος, το Δίκτυο Καταγραφής Περιστατικών Ρατσιστικής Βίας υπενθυμίζει το βασικό πόρισμα που εισέφερε και κατά την ποινική διαδικασία: **δεν είναι όλη η καταγεγραμμένη ρατσιστική βία σχετιζόμενη με τη Χρυσή Αυγή, όμως η δράση των ομάδων κρούσης κατά την κρίσιμη περίοδο 2009-2013 παρουσίαζε κοινά χαρακτηριστικά, τα οποία αναγνωρίστηκαν και σε δικαστικές αποφάσεις - τυφλή ρατσιστική βία, αριθμητική υπεροχή των δραστών έναντι των θυμάτων, διασπορά της οργανωμένης βίας και του φόβου στη δημόσια σφαίρα και κυριαρχία των ομάδων αυτών στις γειτονιές. Τα στοιχεία αυτά συνδέονται στη διεθνή βιβλιογραφία με την δράση νεοναζιστικών και εξτρεμιστικών ομάδων, εντός των οποίων σημαντική θέση «διεκδίκησε» η Χρυσή Αυγή.**

Ήδη κατά το τελευταίο τρίμηνο του 2013, κατόπιν της σύλληψης της ηγετικής ομάδας και κορυφαίων στελεχών της Χρυσής Αυγής, το Δίκτυο διαπίστωσε μία πτώση στις καταγραφές περιστατικών οργανωμένης βίας. Η σημαντική μείωση των κρουσμάτων οργανωμένων ρατσιστικών επιθέσεων σε σχέση με το παρελθόν, πέραν της θετικής διάστασης που φέρει, έρχεται προς επίρρωση των δεδομένων του Δικτύου για την ύπαρξη ταγμάτων εφόδου με συγκεκριμένες πρακτικές, για τα οποία η ελληνική Πολιτεία άργησε δυστυχώς πολύ να λάβει μέτρα.

Υπενθυμίζεται, άλλωστε, ότι το *modus operandi* και η θεσμική αμεριμνησία που κατέγραφε το Δίκτυο την επίμαχη περίοδο ήρθε να τεκμηριωθεί αναδρομικά και τελεσίδικα μέσω της καταδίκης της χώρας στην υπόθεση *Σακίρ κατά Ελλάδας*. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του

Ανθρώπου καταδίκασε την Ελλάδα, επικυρώνοντας τη σαφή αύξηση των περιστατικών ρατσιστικής βίας στο κέντρο της Αθήνας από το 2009, το μοτίβο επιθέσεων κατά αλλοδαπών από εξτρεμιστικές ομάδες, οι οποίες συχνά συνδέονταν με τη Χρυσή Αυγή και τέλος την αποτυχία εκπλήρωσης των θετικών υποχρεώσεων διερεύνησής τους από τις δικωκτικές αρχές.

Θυμίζουμε ότι το Δίκτυο Καταγραφής Περιστατικών Ρατσιστικής Βίας δημιουργήθηκε με πρωτοβουλία της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου και της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για του Πρόσφυγες στην Ελλάδα, ενόψει της απουσίας ενός επίσημου και αποτελεσματικού συστήματος καταγραφής των περιστατικών ρατσιστικής βίας που ήταν σε μεγάλη έξαρση ήδη από το 2009.

Τα περιστατικά αυτά καταγράφονται από οργανώσεις-μέλη του Δικτύου κατόπιν αυτοπρόσωπης μαρτυρίας του θύματος και με πολύ συγκεκριμένη και αυστηρή μεθοδολογία. Την αξιοπιστία των καταγραφών και των διαπιστώσεων του Δικτύου μαρτυρούν τόσο οι σχετικές αναφορές ευρωπαϊκών και διεθνών οργανισμών όσο και η υιοθέτηση βασικών συστάσεων του από την Πολιτεία.

Το Δίκτυο υπογραμμίζει ότι η διαπιστωμένη έλλειψη έννομης προστασίας και επαρκούς πρόσβασης στη δικαιοσύνη για τα θύματα την επίμαχη περίοδο καθιστά την ανάγκη προάσπισης του κράτους δικαίου από τα αρμόδια όργανα ακόμα μεγαλύτερη.